Avdelningen för hållbarhet, statistik och analys
Joakim Thornéus
Joakim.thorneus@uhmynd.se

Remissvar över översyn av förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete

Sammanfattning

Upphandlingsmyndigheten ställer sig i sak positiv till att klimatanpassning integreras tydligare i den offentliga upphandlingen. Myndigheten avstyrker dock förslaget att Upphandlingsmyndigheten ska omfattas av klimatanpassningsförordningen.

Upphandlingsmyndighetens inställning i sak

Upphandlingsmyndigheten fick möjlighet att lämna synpunkter till SMHI innan regeringsuppdraget redovisades (UMH-2026-0161). Dessa synpunkter kvarstår och redogörs för nedan.

Upphandlingsmyndigheten delar SMHIs bedömning att offentlig upphandling kan bidra till att klimatanpassning integreras i inköp och investeringar. Klimatförändringarna ställer nya krav på de varor, tjänster och den infrastruktur som upphandlas och frågan har stor strategisk betydelse för offentlig sektor. Men det viktigaste arbetet med klimatanpassning sker inte i nödvändigtvis i själva inköpsprocessen utan tidigare, i planprocesser, utredningar och olika beslut som föregår upphandlingen.

SMHI har i samverkan med Upphandlingsmyndigheten tagit fram ett stöd om klimatanpassning i upphandling, vilket finns publicerat på www.klimatanpassning.se. Klimatanpassning ingår vidare i myndighetens interna utvecklingsområde för att främja försörjningstrygghet, beredskap och civilt försvar. Även regeringens Färdplan för de offentliga affärerna 2025–2030 lyfter klimatanpassning som en fråga av växande betydelse.

Upphandlingsmyndigheten har också ett uppdrag att vägleda kommuner och regioner i statsstödsfrågor. Investeringar, exempelvis klimatanpassningsåtgärder, som inte sker i form av inköp kan, beroende på hur kostnaderna fördelas, även gynna enskilda fastighetsägare.

Synpunkter på förslaget att inkludera Upphandlingsmyndigheten

Upphandlingsmyndigheten ställer sig i grunden positiv till syftet med förslaget till ändringar i förordningen men vill samtidigt lyfta några frågor som bör beaktas i den fortsatta beredningen. Ett åtagande enligt klimatanpassningsförordningen förutsätter att Upphandlingsmyndigheten bygger upp kunskap och kompetens om klimatanpassningsarbete. Detta bedöms vara resurskrävande, både i ett uppbyggnadsskede och löpande. SMHI bedömer att det krävs runt 0,5 till 1,5 årsarbetskrafter att leva upp till kraven i dagens förordning beroende på myndighet.

Upphandlingsmyndigheten vill framföra att de föreslagna förordningsändringarna kan öka kraven på resurser för arbetet. Särskilt i en uppstartsfas bedömer Upphandlingsmyndigheten att det kommer att krävas mer resurser än SMHIs bedömning. För en mindre myndighet som Upphandlingsmyndigheten kan det administrativa därför arbetet bli oproportionerligt stort. Det riskerar därmed att ta resurser från det arbete som ger nytta för målgrupperna. Om arbetet med klimatanpassningsförordningen förväntas ske inom befintlig ram kommer det att också att innebära omprioriteringar och minskade resurser för att upprätthålla annat stöd.

Synpunkter på övriga föreslagna ändringar i förordningen

SMHI föreslår att klimat- och sårbarhetsanalysen enligt 6 § ska tas fram för myndighetens ansvarsområde i stället för, som nu, myndighetens verksamhet. Vidare föreslås att begreppet "myndighetsmål" ersätts med "mål".
För en myndighet som Upphandlingsmyndigheten innebär detta en betydande förändring. Offentlig upphandling är en horisontell fråga som berör en stor mängd sektorer och har nära beröringspunkter med flera andra myndigheters ansvarsområden. En klimat- och sårbarhetsanalys och framtagande av mål som omfattar hela ansvarsområdet kan därför ge avgränsningssvårigheter.

Upphandlingsmyndigheten delar SMHIs bedömning av behovet av en vägledning om hur begreppet ”ansvarsområde” ska tolkas i praktiken, särskilt för myndigheter med horisontella ansvarsområden, samt hur dubbelarbete och otydlig ansvarsfördelning kan undvikas.

Generaldirektör Anja Clausin har beslutat i detta ärende. Hållbarhetsspecialist Joakim Thornéus har varit föredragande I den slutliga handläggningen har även hållbarhetsspecialist Johanna Brusquini, avdelningschef Sofia Tullberg och chefsjurist Helene Molander deltagit.

Anja Clausin

Joakim Thornéus

Upphandlingsmyndigheten
Adress: Box 1194, SE-171 23 Solna I Besöksadress: Svetsarvägen 10, Solna
Telefon: 08-586 21 700 I E-post: info@uhmynd.se I upphandlingsmyndigheten.se